

**TÜRK SANAYİCİLERİ
VE İŞADAMLARI
DERNEĞİ**

**Sayı : 5
6 Haziran 2007**

İçindekiler

Çin

AB

ABD

**Türkiye'deki Kamu ve
Özel Kuruluşların
Çalışmaları**

**Çin Merkez
Bankası'ndan önemli
kararlar**

**Çin Merkez
Bankası'nın 3'lü
sürprizi carry trade'i
vurdu...**

**Şanghay Borsası %8,3
düştü, %20'ye kadar
düzeltme normal**

**ULUSLARARASI KURUMLARDA VE TÜRKİYE'DE
ÇİN BAĞLANTILI GELİŞMELER**

1980'ler itibariyle komünist sistemin kapalı yapısından açık piyasa ekonomisine geçişiyle hızlı bir büyüme sürecine giren Çin, uluslararası ticaret sistemine entegrasyonu sürecinde önemli bir basamak olan 2001 yılı Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyeliğiyle de tüm dünyanın dikkatlerini üzerine çekmiştir. Çin'in DTÖ üyeliği, dünya ekonomileri için büyük bir fırsat olmasının yanı sıra bazı tehditleri de beraberinde getirmesi, devletleri ve ilgili kurumları bu ülkeye yönelik bazı stratejiler oluşturmaya yöneltmiştir. Bu bültende, Çin'deki gelişmeler başta olmak üzere, çeşitli devlet ve kurumların Çin üzerine yaptıkları çalışma ve faaliyetler ele alınmıştır.

I. Çin'de Gelişmeler:

a. Para Piyasaları

Ekonomisindeki aşırı ısınmayı bir türlü dizginleyemeyen ve bu yüzden de ABD'den yoğun baskı gören Çin'de Merkez Bankası (PBOC), 18 Mayıs Cuma günü aldığı bir dizi kararla dünya piyasalarını salladı. Para politikasında genellikle uzun vadeye yayılan ve sınırlı değişiklikler yapmayı tercih eden PBOC, cumartesi gününden itibaren geçerli olmak üzere gösterge faiz oranını 0,18 puan, bir yıllık mevduat faizini 0,27 puan yükseltti. Sürekli diğer para birimlerine kıyaslandığında değerinin düşük olduğu vurgulanan yuanın da dolar karşısındaki esnekliği 0,5 oranında artırıldı. Yuanın diğer para birimlerine göre bandı ise değiştirilmedi. Bankaların munzam karşılık oranları da 5 Haziran'dan itibaren 0,5 puan yükseltildi.¹

Tüm bu gelişmeler, düşük maliyetli piyasalardan borçlanarak Türkiye gibi yüksek getirili piyasalara yatırım yapan carry trade yatırımcıları için kötü haber oldu. Perşembe günü carry trade yatırımcılarının en yoğun borçlanma yaptığı piyasalardan olan Japonya'da Merkez Bankası'nın (BOJ) gösterge faiz oranlarını değiştirmedeğini açıklaması iyimser bir hava yaratmıştı. Yen, euro ve dolar karşısında değer kaybı yaşamış, carry trade'den yararlanan gelişen piyasalara ise para girişi olmuştu. Çin'in kur politikasını esnekletiren ve para politikasını sıkılaştıran kararın ardından ise rüzgar değişti. Reuters haber ajansına konuyla ilgili yorum yapan bir bankacı "Karara henüz çok tepki olmadı. Eğer bu karar carry trade eğilimini kötü etkilerse tepki daha büyük olacaktır" dedi. Bazı uzmanlarsa gelişmelerin yatırımcıların risk iştahını azaltabileceği uyarısı yaptı.²

Çin'de borsaların sert bir düzeltme yaşayacağı beklentilerinin iyice arttığı bir dönemde Şanghay Borsası, Pekin hükümetinin yatırımı kısıtlayıcı yeni önlemler üzerinde çalıştığı spekülasyonları ile 4 Haziran'da son 10 yıl içindeki ikinci en sert düşüşünü yaşadı. Şanghay bileşik endeksinin günü %8,3'lük bir kayıpla kapatmasının ardından gelişen ülke ve Avrupa piyasaları da yatay bir seyir izledi. Son 10 ay içinde değerini 3'e katlayan Şanghay endeksi, 29 Mayıs'taki zirvesinden bu yana alınan önlemlerin de etkisiyle %14 düşmüş durumda.

***Döviz rezervi rekora
koşan Çin,
Blackstone'un 3
milyar dolarlık
hisselerini alacak..***

Damga pulu vergisinin artırılması kararı ile Çin'de son 3 günde borsa hacmi 224 milyar dolar daraldı. Pekin hükümeti de hisse satışına getirdiği vergi ile aslında bir taşla 2 kuş vurmuş oldu. Financial Times'ta yer alan habere göre borsalardaki yüksek işlem hacmi sayesinde artırılan vergi oranı Çin'e yılda 40 milyar dolar kazandıracak. Şanghay borsasının şu andaki işlem hacminin sürmesi ihtimaline göre hesaplanan bu rakam, Çin'in savunma bütçesine eşit. Çin'in elde edeceği bu gelirle 2008'deki Olimpiyat hazırlıklarına ve kırsal bölgelerdeki kalkınma projelerine kaynak yaratabileceği belirtiliyor.³

Döviz rezervi 1.2 trilyon dolarla rekor seviyeye ulaşan Çin, halka arza hazırlanan girişim sermayesi (private equity) şirketi Blackstone Group'un 3 milyar dolarlık hissesini satın alma kararı aldı. Döviz rezervini yurtdışında çeşitli yatırımlarda kullanmak amacıyla hedge fon benzeri bir yatırım fonu kurma kararı alan Pekin yönetiminin bu girişimi, 200 milyar dolarlık fonun ilk icraatı olacak. Haziran ayında yüzde 10 hissesini halka arz etme planları yapan Blackstone'a teklif götürülen Çin, böylece son dönemde şirket alımlarında rekora koşan özel girişim sermayesi piyasasına da el atmış olacak.

Blackstone'un kurucularından Stephen A. Schwarzman konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada Çin hükümetinin kararının kendisini şaşırttığını belirterek, "Bu tarihi bir değişim. Bu küresel sermaye akışında büyük bir dönüşüm" dedi. Birikmiş döviz rezervini değerlendirmenin yollarını arayan Pekin yönetiminin bu kararı gelişen piyasalarda yatırım arayışında olan ve bu yıl içinde Hong Kong ve Pekin'de ofis açmayı isteyen Blackstone'un yatırım hedefleriyle de örtüşüyor.⁴

***Asya ülkeleri IMF'ye
alternatif ortak döviz
havuzu kuracak...***

Asya ülkeleri küresel bir krizden korunmak amacıyla ortak bir döviz havuzu kurma konusunda anlaştı. Ancak likidite sıkıntısı çeken ülkelere döviz fonu sağlamayı amaçlayan ve bu nedenle IMF'ye alternatif gösterilen ortak havuz projesinin çalışma prensipleri net değil.

Çin ve Japonya'nın da aralarında bulunduğu ve toplam döviz rezervi 3.1 trilyon dolara ulaşan Asya ülkeleri 1997'de başlayan ve tüm bölgeye yayılan ekonomik kriz benzeri bir sıkıntı yaşamamak için ortak bir döviz havuzu kurma konusunda anlaşmaya vardı. Döviz rezervlerini etkili bir biçimde yönetmenin yollarını arayan Çin'in önerisiyle, Güney doğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) üyeleri maliye bakanları ile Çin, Japonya ve Güney Koreli bakanlar, 7 sene önce oluşturdukları Chiang Mai Initiative (CMI) isimli 2 taraflı döviz takası ağını geliştirip tüm bölgeyi kapsayan bir havuz kurulmasına karar verdi. Buna göre, CMI sistemi güçlendirilerek çok taraflı bir hale getirilecek. Şu anda 16 farklı çift taraflı döviz takasını düzenleyen bir ağ olarak toplamda 80 milyar doları yöneten CMI'nin işlevleri ve kapsamı artırılarak çok taraflı hale getirilecek. CMI, ağa bağlı bir ülkede kısa süreli bir likidite sıkıntısı yaşanması durumunda ağa bağlı bir diğer üye ülkenin döviz rezervinden borçlanmasını sağlamak amacıyla kuruldu. Bu sayede likidite sıkıntısı yaşayan ülkenin Merkez Bankası son çare olarak yüksek miktarda tahvil ihracı baskısıyla karşı karşıya kalması engellenmek isteniyor. Uzmanlara göre, CMI çatısı altında döviz havuzu kurulması ülkelerin gerçekleştirebilecek bir ekonomik krize karşı önlem olarak ellerinde tuttıkları

döviz miktarını azaltarak, ekonomik kalkınmalarına daha çok fon sağlamalarına yarayabilir.⁵

b. Yatırım ve Ticaret

**Çinli Girişimlerin
Yurtdışı Yatırımları
Konferansı (Chinese
Enterprises Outbound
Investment
Conference , CEOIC),
Pekin’de
düzenlendi...**

Çinli Girişimlerin Yurtdışı Yatırımları Konferansı Çin Ticaret Bakanlığı, Çin Uluslararası Ticareti Destekleme Konseyi (CCPIT), Çin Eximbank’ı, Ernst & Young ve Çin Ekonomi Gazetesi tarafından 16-17 Mayıs tarihleri arasında Pekin’de düzenlendi. Çin Devlet Kalkınma ve Reform Komitesi Başkan Vekili Zhang Xiaoqiang konferansta yaptığı konuşmada Çinli işletmelerin yurt dışındaki yatırımlarının, karşılıklı saygı, eşitlik, karşılıklı yarar, birbirini tamamlama, işbirliği ve kazan-kazan gibi temel ilkelere dayanarak gerçekleştirileceğini belirtti.⁶

**Bu yılın ilk dört ayında
Çin’e yapılan yabancı
yatırımların miktarı
20.3 milyar doları
buldu...**

Çin Ticaret Bakanlığı sözcüsü Wang Xinpei’nin verdiği bilgiye göre bu yılın ilk dört ayında, Çin’e fiilen yapılan yabancı yatırım miktarı 20 milyar 359 milyon ABD dolarına ulaşarak, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10.17 arttı. Xinpei açıklamasında ilk dört ayda Çin’de kurulan yabancı sermayeli işletme sayısının 12 bini aştığını, bu rakamın geçen yılın aynı dönemine göre düşüş gösterdiğini belirtti.⁷

**Çin’in net
uluslararası yatırım
pozisyonu 662 milyar
dolara ulaştı.**

Devlet Döviz İdaresi’nin yaptığı açıklamaya göre Çin’in net uluslararası pozisyonu 2006 yılının sonunda bir önceki yıla göre %57 artış gösterdi. Çin’in yurtdışı yatırımlarının Çin’e yapılan yabancı yatırımlardan 662,1 milyar dolar daha fazla olduğu bildirildi. Analistler, Çin’in ekonomik büyümesinin döviz rezervleri ve yurtdışı yatırımlarındaki hızlı artışla desteklendiğini belirttiler. Dış finansal varlıklar içinde döviz rezervleri 1.072,9 milyar dolar, denizaşırı doğrudan yatırımlar 82,4 milyar dolar, portföy yatırımları 229,2 milyar dolar, ve diğer yatırımlar 242 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Diğer taraftan Çin’in yükümlülüklerinde ise bir önceki yıla göre %21 artarak 964,5 milyar dolara ulaştı. Bu hesapta ise doğrudan yabancı yatırımlar 544,2 milyar dolar, portföy yatırımları 120,7 milyar dolar ve diğer yatırımlar 299,6 milyar dolar olarak gerçekleşti.⁸

**“Wu Bangguo:
Yabancı
yatırımcıların bütün
yasal haklarını
koruyacağız”..**

Çin Ulusal Halk Meclisi Daimi Komitesi Başkanı Wu Bangguo, Çin hükümetinin yabancı yatırımcıların bütün yasal hak ve çıkarları ile fikri mülkiyet haklarını ve hak sahiplerinin hak ve çıkarlarını yasalara göre koruyacağını vurguladı. Wu Bangguo, 21 Nisan Bo’ao Asya Forumu 2007 Yıllık Toplantısı’nın açılış töreninde yaptığı konuşmada, Çin’in bir temel devlet politikası olan dışa açılmada ısrar edeceğini, ileri teknoloji ve yönetim anlayışlarına öncelik vererek yurt dışındaki beyin gücünden etkin şekilde yararlanacağını ve uluslararası temas ile işbirliğini genişletip derinleştireceğini ifade etti.⁹

**Çin Ocak-Nisan
döneminde daha az
ham petrol ve kömür
ihraç etti.**

Petrol bağımlılığı %40’a yükselen Çin’de Genel Gümrük İdaresi’nin Mayıs ayında yaptığı açıklamaya göre 2007 Ocak-Nisan döneminde geçen yılın aynı dönemine göre miktar olarak %55 daha az ham petrol ihraç edildi. Diğer taraftan, petrol ürünleri ihracatı ise %25 artış gösterdi. Hızlı büyüyen ekonomisi için yeterli petrole sahip olmayan Çin’de hükümet, 2004’ten bu yana ham petrol ihracatını sınırlamaya başladı. Kömür ihracatı ise geçen

seneye göre %29 düşüş gösterdi. Diğer taraftan iplik, kumaş ve tekstil ürünleri ihracatı aynı dönemde toplam değer olarak %10,5 artış gösterirken giyim ve aksesuar ihracatı %17, çelik ihracatı %170, makine ve elektronik ihracatı %27,4 ve ileri teknoloji ürünleri ihracatı %25,1 artış gösterdi.¹⁰

c. İşgücü

Çin Sosyal Bilimler Akademisi tarafından yayımlanan bir rapora göre, Çin'in kırsal bölgelerindeki işgücü sanıldığı kadar fazla değil. Raporda Çin'in, işgücü fazlasından işgücü yetersizliğine doğru gitmekte olduğu ve 2009 yılında işgücü sıkıntısı yaşanabileceği belirtildi. "Çin'de İstihdam Artışı ve Yapısal Değişim" başlıklı rapora göre, kırsal bölgelerdeki işgücü fazlası, Çin'in işgücü pazarının önemli bir kaynağı. Kırsal bölgelerdeki işgücü fazlasının, 100 milyon ila 150 milyon arasında değiştiği iddia ediliyor. Ancak bu sayı, pek de doğruyu yansıtmıyor. Araştırmalara göre, şu an kırsal bölgelerde 40 yaşın altındaki işgücü fazlası 52 milyon 120 bin civarında. Bu nedenle rapor, Çin'in işgücü fazlasından işgücü yetersizliğine doğru gitmekte olduğunu savunuyor.¹¹

d. Bankacılık Sektörü

Çin Bankacılık Denetleme ve Yönetim Komitesi Başkan Yardımcısı Cai Esheng, 2002 yılından bu yana, Çin'in bankacılık sektörünün genel durumunda tarihi bir iyileşme yaşandığını belirtti. Cai Esheng, 28 Nisan'da Çin'in doğusundaki Nanjing kentinde yaptığı konuşmada, 2002 yılında %23.6 olan Çin'in başlıca ticari bankalarındaki batık kredi oranının, 2006 yılının sonunda %7.5'e düştüğünü kaydetti. Cai Esheng, bu düşüş sayesinde Çin'in banka sektöründeki kar oranının uluslararası ortalamaya ulaştığına dikkat çekti. Cai Esheng, finans sektörünün dışa açılması konusuna değinirken, hali hazırda 10'dan fazla yabancı sermayeli bankanın Çin'de şube açma başvurusunun kabul edildiğini söyledi. 2006 yılına kadar, 22 ülkenin 74 bankasının Çin'de şube ve tüzel kuruluş kurduğunu hatırlatan Cai Esheng, bazı yabancı bankaların Çin'de kredi verme kuruluşu kurduklarını ve bu kuruluşların sermayesinin 133 milyar ABD dolarına ulaştığını kaydetti.¹²

Asya Kalkınma Bankası tarafından kısa süre önce açıklanan "2006 Yıllık Raporu"nda, geçen yıl Çin'e 1 milyar 600 milyon dolar kredi açıldığı, bu miktarın bankanın toplam kredilendirme hacminin yüzde 21'ini oluşturduğu belirtildi. Asya Kalkınma Bankası yetkilileri, önümüzdeki yıllarda Çin'e yönelik kredilendirme çalışmalarında kamu sağlığı, eğitim, tarım ve köy gelişmesi, bölgesel işbirliği, alt yapı inşası, çevre ve kaynak koruma alanlarına öncelik vereceklerini, coğrafi açıdan da Çin'in orta ve batı kesimlerine ağırlık vereceklerini ifade etti.¹³

II. AB

Avrupa Komisyonu ve Çin Bilimler Akademisi tarafından imzalanan bir anlaşmayla sağlık alanındaki araştırma projeleri konusunda işbirliği başlatılması kararlaştırıldı. Taraflar öncelikli olarak enfeksiyonel hastalıklar, diyabet, geleneksel Çin ilaçları ve protein bilimi ve proteomics alanlarında yakın işbirliğine gidilmesinin faydalı olacağı belirtildi.

Çin'de işgücünde iki yıl sonra sıkıntı yaşanacak.

"Çin'in banka sektöründe tarihi iyileşme yaşanıyor"

Asya Kalkınma Bankası'ndan Çin'e 1,6 milyar dolar kredi.

Çin ve Avrupa Komisyonu sağlık araştırmaları anlaşması imzaladı.

Çin ve Hollanda somut işbirliği kararı aldı.

hükümeti tarafından finanse edilecek. Bu durum AB uluslararası bilim ve teknoloji politikası tarihinde bir ilk niteliği taşıyor. Zira, daha önce AB üyesi olmayan veya aday ülkelerle yapılan araştırmaların finansmanını sadece çerçeve programı bütçesiyle karşılanmakta idi.

İlk aşamada, her alanda en az bir projenin finanse edilmesi ve Komisyon tarafından Avrupa'da yapılan araştırmalara toplam 8-10 milyon Euro civarında bir bütçe ayrılması beklenmektedir. Ayrıca, Çin Bilimler Akademisi de Çin'de yapılan araştırmalar için fon sağlayacak.¹⁴

16 Mayıs 2007 tarihinde Çin ve Hollanda; tarım, bilim ve teknoloji alanlarında işbirliği için iki hükümetin, meclisin ve partilerin istişareleri artırma kararı aldı.

Diplomatik ilişkilerin 35 yıl önce başladığı İki ülke arasındaki ticaret son on yılda çok hızlı bir artış gösterdi. Hollanda, AB içinde Çin'in en çok ticaret yaptığı ikinci ülke konumundadır. 2006 yılında karşılıklı ticaret hacmi 34,5 milyar dolar gerçekleşti. Hollanda ayrıca 2006 yılı Kasım ayı verilerine göre 7,7 milyar dolarla Çin'de en çok yatırım yapan ülkeler arasında gelmektedir.

Hollanda Dış İşleri Bakanı Maxime Verhagen, Çin temsilcisi Wu Bangguo ile yaptığı temaslardan ardından AB'nin Çin'e uyguladığı silah ambargosuyla ilgili olarak ise şartların uygun olması durumunda Hollanda'nın silah ambargosunun kaldırılmasına karşı olmadığını belirtti. Bu nedenle, uluslararası güvenlik ve hukukun üstünlüğü konularında diyalogların devam etmesi çok önem taşıyor şeklinde konuştu.¹⁵

Çinli girişimci Alman havaalanını satın aldı.

Çin'in Henan bölgesinden bir girişimci olan Pang Yaliang, 14 Mayıs'ta Hamburg'da Parchim Havaalanı yetkilileriyle anlaşma imzalayarak Avrupa'da bir havaalanının tüm faaliyet haklarını daimi olarak alan ilk Çinli oldu. Pang'ın sahip olduğu LinkGlobal Logistics Co. bir milyar dolara Almanya'nın kuzeyindeki Parchim Havaalanını satın aldı. Şirket, kargo uçuşlarının yanı sıra haftalık yolcu uçak seferleri de düzenlemeyi planlıyor.¹⁶

Şangay'a yapılan yatırımlarda Latin Amerika ve Avrupa daha aktif hale geliyor.

İstatistiklere göre, Latin Amerika ülkeleri bu yılın ilk çeyreğinde Şangay Belediyesi ile 2006 yılının aynı dönemine göre %60,9 artışla 1,36 milyar dolarlık yatırım anlaşması imzaladı ve bölgedeki yabancı yatırımlar içindeki payını %18,1 artışla %42,8'e taşıdı. Bu ülkeler arasında İngiliz Virgin Adaları ve Cayman Adaları ilk iki sırada geliyor. Avrupa ise %44,5'lik artışla 393 milyon dolarlık yatırım anlaşması imzalayarak %12,4'lük paya sahip oldu. Her zaman başı çeken Asya ülkeleri ise %47,7'lik düşüşle 939 milyon dolarlık yatırım anlaşması imzaladı ve şehirdeki yabancı yatırımlar içerisindeki payı %23,1 azalışla %29,6'ya geriledi. En çok yatırım yapan 10 ülke arasında Hong Kong, Japonya, Singapur ve Tayvan yer alıyor.¹⁷

AB ve UNDP, Çin'de hukukun üstünlüğü ilkesi için destek veriyor.

AB ve UNDP, Çin'de hukukun üstünlüğü ilkesinin güçlendirilmesine destek vermek amacıyla Beijing'te bir anlaşma imzaladı. Dört yıllık ve 10,5 milyon dolarlık bütçesiyle "Adil Kalkınma için Yönetişim" adlı program bu çerçevede atılan adımların en kapsamlısı olma niteliği taşıyor. Söz konusu program, Çin'in Ulusal Halk Kongresi'nden çıkan anahtar konumundaki

yasalara, Anayasa Mahkemesindeki yasal süreç, Vatandaşlık İşleri Bakanlığı yoluyla halk katılımının sağlanmasına ve sivil toplum kuruluşlarına yönelik olarak hazırlanmış.

Program bütçesinin yaklaşık yarısı Vatandaşlık İşleri Bakanlığı için daha iyi hukuk ve politika çerçevesi oluşturarak, devlet organları ve diğer sosyal kurumlarla etkileşimini artırmak amacıyla harcanacak.

Program ayrıca, hukuk alanındaki profesyoneller için uluslararası çalışma turları ve seminerlerini finansmanını sağlamayı ve Ulusal Halk Kongresi Hukuki İşler Komitesinin yasa hazırlığı sürecinde halkın katılımını artırmasına destek vermeyi amaçlamaktadır.

Haziran 2007- Aralık 2010 tarihleri arasında sürececek olan program, Beijing ve diğer seçilmiş bölgelerde uygulanacak. AB 8 milyon dolar, Birleşmiş Milletler ise 2 milyon dolarlık kısmını finanse ederken program finansmanının geri kalanı da Çin hükümetince sağlanacak.¹⁸

**Fransız AREVA
Wuhan'a yatırım
yapıyor.**

İkinci Expo Central China'nın hemen öncesinde Wuhan Belediye Başkan Yardımcısı ile Zhengzhou'daki Çin Bölgesi Başkan Yardımcısı Zhang Wenhao liderliğindeki AREVA delegasyonu bir görüşme gerçekleştirerek Xinzhou Yangluo'da 30 milyon dolarlık bir enerji tesisi kurmak için anlaşma imzaladılar. Fortune dergisinin ilk 500 şirket sıralamasında yer alan AREVA, küresel nükleer enerji endüstrisinde ilk sırada, ulaştırma ve dağıtım enerjisi alanında üçüncü sırada geliyor. Çin'de hali hazırda 7 tesis kuran şirket, yeni projeler için Wuhan, Chengdu ve Guangzhou'yu ziyaret etti. Toplantı sırasında AREVA temsilcisi Zhang Wenhao sekizinci tesisi Yangluo'da kurmayı umduklarını dile getirdi.¹⁹

**Dev Alman
perakende zinciri
Metro Çin'e
odaklanıyor.**

2006 yılında Çin'deki satışlarını %24 artıran Metro, bu ülkede 10 yeni mağaza daha açmayı planlıyor. Bailian Grubu, Beijing Wangfujing Grubu ve Wumart gibi yerel şirketlerin hakim olduğu Çin'in perakende sektörü Fransız Carrefour ve Amerikan Wal-Mart gibi yabancı perakende devlerinin yatırımını çekiyor.

Çin perakende sektöründe satışlar 2006 yılında yıllık %14 artışla 770 milyar dolara ulaşarak ABD pazarının dörtte birine karşılık gelmiştir. Carrefour ve Wal-Mart'ı da içeren on altı yabancı perakende firmasının satışları 2006 yılında 168,8 milyar yuana ulaşarak toplam satışların %32'sini oluşturdu. Metro Grubu ise aynı dönemde, Çin'in 29 şehrindeki 34 mağazasıyla toplam 9,4 milyar yuanlık satış hacmi elde etti. Grubun küresel satış hacmi ise söz konusu dönemde 60 milyar Euro olarak gerçekleşti.

Metro Grubu temsilcisi, bireysel müşteri yerine, yıldızlı oteller, işyerleri ve restoranlara yöneldiklerini vurguladı. Ayrıca şirket tarafından yapılan açıklamada, kuru gıda ve gıda dışı ürünlerin dağıtımında 2010 itibarıyla çok kanallı ulusal bir ağ oluşturmak için Hong Kong menşeli bir lojistik firmasıyla anlaşıldığı belirtildi.²⁰

China Southern Havayolları Air France ile ortak girişim için görüşüyor.

China Southern Havayolları 15 Mayıs'ta Air France ile ortak girişim için görüşmeleri başlattıklarını teyit etti. Şirket tarafından yapılan açıklamada henüz bir anlaşma yapılmadığını belirtildi. Analistler, Çin'in özellikle Avrupa ve Amerikan havayolu şirketlerini ortaklık için seçerek kargo uçaklarında kullanılan parça satışlarını artırmayı beklediğini belirtiyorlar.²¹

III.ABD

Fikri mülkiyet haklarını korumada Çin-ABD görüşmesi

Çin Ticaret Bakanlığı'ndan bildirildiğine göre, Çin ve ABD 5-8 Haziran tarihleri arasında Cenevre'de, Çin'in fikri mülkiyet haklarını koruması ve yayıncılık piyasasına girişi konusunda ikili görüşmeler yapacaklar. Hatırlanacağı üzere 9 Nisan tarihinde ABD, Çin'in fikri mülkiyet haklarını koruması ve yayıncılık piyasasına girişi hakkında Dünya Ticaret Örgütü'ne dava açmıştı. Dünya Ticaret Örgütü'nün anlaşmazlıkları giderme mekanizmasına göre, dava açılmasından sonra, Çin ve ABD 60 gün süren bir istişare dönemine giriyor. Taraflar arasında bu süre içinde fikir birliğine varılamaması durumunda, nihai kararı Dünya Ticaret Örgütü tarafından oluşturulacak anlaşmazlık giderme komitesi verecek. Kısa süre önce Çin Ticaret Bakanlığı, Çin'in Dünya Ticaret Örgütü'ndeki daimi heyeti aracılığıyla ABD'ye mektup yollayarak, ABD'nin görüşme talebini kabul ettiğini bildirmişti.²²

“Çin'in DTÖ'ye katılması, ABD'nin Çin'e yönelik ihracatına yararlı”

Çin'deki ABD Ticaret Odası tarafından yayımlanan “Çin'deki ABD İşletmeleri, 2007” adlı beyaz kitapta, Çin'in Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) katılmasının, ABD'nin Çin'e yönelik ihracatına ve ABD şirketlerinin dünyadaki rekabet gücünü pekiştirmeye yararlı olduğuna işaret edildi. Çin'deki ABD Ticaret Odası tarafından verilen istatistiklere göre, Çin'in DTÖ'ye katıldığı 2001 yılından bu yana, ABD'nin Çin'e yönelik ihracat hacmi iki kat arttı. 2006 yılında, ABD'nin Çin'e yönelik ihracat hacmi 55.2 milyar ABD dolarına ulaştı. Beyaz kitapta, ABD hükümetine, Çin'e yönelik teknoloji ihracatına konulan sınırlamaları gevşetme önerisinde bulunuldu. Çin'deki ABD Ticaret Odası Başkanı, bu alandaki sınırlamaların, ABD şirketlerinin Çin'deki rekabet gücünü çok zayıflattığını ve Çin'deki potansiyel müşterilerin kaybedildiğini belirtti.²³

IV. Türkiye'deki Kamu ve Özel Kuruluşların Çalışmaları

Çin heyeti EBSO'yu ziyaret etti.

Ege Bölgesi Sanayi Odası'nı (EBSO) Çin'in Zhejiang bölgesinden gelen 8 kişilik bir heyet ziyaret etti. EBSO Başkanvekili Nedim Kalpaklıoğlu, Türkiye'nin Çin'e ihracatının yaklaşık 550 milyon dolar olduğunu ifade ederek Türkiye'nin Çin'den ithalatının ise 6 milyar 885 milyon dolar olduğunu belirtti. Çin Zhejiang Bölge Komitesi Parti Sekreteri Zhou Guofu ise Türkiye'nin Çin'e olan ihracatını artırmak için çalışma yapıldığını kaydetti.²⁴

Med Union Çin rekabetine karşı konteyner üretimine devam edeceğini belirtti.

Avrupa'nın tek, dünyanın üçüncü büyük konteyner üreticisi Med Union, Çin'in rekabeti karşısında ayakta kalmaya çalışıyor. Yönetim Kurulu Üyesi Kemal Çolakoglu yaptığı açıklamada Çin'in bir gün konteyner üretiminde verdiği teşviklerin bir gün kesilmesi umudunu taşıdıklarını ve üretimlerinden

Çin malları Türk porselenini kırılma noktasına getirdi.

vazgeçmeyi asla düşünmediklerini belirtti. Çolakoğlu, 60 konteyner fabrikasıyla Çin'in dünyanın en büyük üreticisi konumuna geldiğini ve Çin'in konteyner başına 500 dolar teşvik verdiğini, bu teşvikler karşısında üretim yapmakta çok güçlük çektiklerini sözlerine ekledi.²⁵

2000'li yıllardan beri Türk porselen sektörünü tehdit eden Çin malları, sektörü vurma noktasına geldi. İki yıl öncesine kadar Türkiye'ye kayıt dışı yollardan giren ucuz ve kalitesiz Çin mallarının, 2005'te kotaların kalkmasıyla iç pazarda ağırlıkları artmaya başladı. 2004 yılında 20 milyon dolar olan Çin'in önderliğindeki Uzak Doğu'dan Türkiye'ye yapılan ithalat, 2006'da 6 kat artarak 120 milyon dolara çıktı. Bir başka deyişle toplam büyüklüğü 300 milyon dolar civarında olan Türk porselen sektörünün yarısı Uzak Doğu'dan gelen ithal ürünlerden oluşuyor.

Uzak Doğu mallarının porselen sektörüne yayılması sonucu Almanya'da neredeyse porselen fabrikası kalmadığını, Polonya, Bulgaristan ve Romanya gibi eski Doğu Bloku ülkelerinde de sıkıntılar yaşanmaya başladığına dikkat çeken Kütahya Porselen Genel Müdürü Rüştü Düver, "Bu durumun bir benzeri de Türkiye'ye de yaşanacak" uyarısında bulundu. Bu yıl sonuna kadar Uzakdoğu'dan Türkiye'ye yapılan ithalatın 150 milyon dolara ulaşacağını belirten Düver, yakında Türkiye'nin porselen çöplüğüne döneceğini söyledi.²⁶

Eti Maden İşletmeleri, Rusya ve Çin'de şirket kurdu

Dünya toplam bor rezervinin yaklaşık % 72'sine sahip olan Türkiye, 600 milyon dolarlık bor ihracatı hedefliyor. Eti Maden İşletmeleri, bor üretimini artırmak için 850 milyon dolarlık yatırım yaparken Bağımsız Devletler Topluluğu ve Uzakdoğu pazarlarına hâkim olmak amacıyla Rusya ve Çin'de pazarlama şirketleri kurdu. Eti Maden İşletmeleri yaklaşık 1 milyar dolar olduğu tahmin edilen dünya bor pazarında 2005 yılı itibariyle üretim, satış ve kârlılıkta lider konumuna yükseldi. 2006 yurtdışı bor kimyasalları ve eşdeğeri ürün satış miktarı ise 2002'ye %145 artarak 1 milyon 21 bin tona ulaştı.²⁷

Kaynaklar

- 1 <http://www.pbc.gov.cn/>
- 2 *Referans Gazetesi*, 19 Mayıs 2007
- 3 http://www.referansgazetesi.com/haber.aspx?HBR_KOD=69876&ForArsiv=1
- 4 *Financial Times*, 20 Mayıs 2007
- 5 *Referans Gazetesi*, 7 Mayıs 2007
- 6 http://english.ccpit.org/Contents/Channel_410/2007/0525/39983/content_39983.htm
- 7 <http://turkish.cri.cn/1/2007/05/16/1@71620.htm>
- 8 http://english.ccpit.org/Contents/Channel_411/2007/0528/40076/content_40076.htm
- 9 <http://turkish.cri.cn/1/2007/04/21/1@70424.htm>
- 10 <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/newsrelease/commonnews/200705/20070504675411.html>
- 11 <http://turkish.cri.cn/1/2007/05/14/1@71492.htm>
- 12 <http://turkish.cri.cn/1/2007/04/28/1@70760.htm>
- 13 <http://turkish.cri.cn/1/2007/05/03/1@71052.htm>
- 14 <http://www.eubusiness.com/Health/china-health.71>
- 15 <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/newsrelease/commonnews/200705/20070504676176.html>
- 16 http://english.ccpit.org/Contents/Channel_411/2007/0525/39989/content_39989.htm
- 17 <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/newsrelease/commonnews/200705/20070504671954.html>
- 18 <http://www.eubusiness.com/Health/china-health.71>
- 19 <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/newsrelease/commonnews/200705/20070504641935.html>
- 20 <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/newsrelease/commonnews/200705/20070504656806.html>
- 21 <http://english.mofcom.gov.cn/aarticle/newsrelease/commonnews/200705/20070504671966.html>
- 22 <http://turkish.cri.cn/1/2007/05/16/1@71615.htm>
- 23 <http://www.amchamchina.org.cn/amcham/show/content.php?Id=2361&menuid=&submid=>
- 24 *Referans Gazetesi*, 1 Mayıs 2007
- 25 *Referans Gazetesi*, 1 Mayıs 2007
- 26 http://www.referansgazetesi.com/haber.aspx?HBR_KOD=68715&ForArsiv=1
- 27 http://www.referansgazetesi.com/haber.aspx?HBR_KOD=68080&ForArsiv=1